

תהלים (16)

אתה כזה צדיק בא נראה איך התפללת, ועל מה התפללת! אבל אדם שאומר: ודאי ה' ירחם עלי ברוב חסדיו, לא בגלל התפילה שלי, אלא בגלל שהוא מרחם על ברואיו, ודאי ירחם עליו! זה סיבה שתפילתו תקבל. לכאורה המובן בזה הוא, שמידת האמונה ומידת התפילה, זו בעצם אותה מידה, מידת המלכות. תפילה חייבת שתהיה בתוכה אמונה, בטחון הוא האופן המעשי של אמונה. אדם שאין לו בטחון בעצם חסרה לו אמונה. הרי אדם שמבקש ממשהו פעמיים ושלוש, ודאי בטוח שהלה ייענה לבקשתו. והנה אנחנו מתפללים, ויחד עם זאת סוברים שהתפילה לא תועיל. ובאמת, למה שלא תועיל? הרי הדבר אינו תלוי בכמה שהאדם ראוי, אלא בכמה שהקב"ה טוב. הרב מבריסק זצ"ל כבר אמר יסוד זה, שאדם הבוטח בה' ומעלים עין מבעיותיו, הוא אינו נקרא בוטח! אם הוא אומר: מדוע שהקב"ה לא יתן לי? הדבר לא יועיל לו, כי אכן ישנן סיבות שלא יתן לו. אבל זה שיודע את מצבו, יודע שהוא לא ראוי, לא מגיע לו שום דבר, ורק הקב"ה, בחסדיו המרובים, יכול לרחם עליו ולתת לו למרות הכל, הוא הנקרא בוטח!

נפש שמשון "תהלים" מאת הרב פינקוס זצ"ל

סגולה לרפואה הטמונה בפסוק

תַּנְנִי ה' פִּי אֲמַלְל אֲנִי רַפְּאֵי ה' פִּי נִבְהָלוּ עֲצָמֵי (ו, ג)

הגאון רבי אליהו גוטמאכער מגריידיץ (בהגהותיו למסכת שבת קל.) הביא בשם ה"עוללות אפרים" (סימן תמו): שכל חולה המתפלל בתפילה עבור הנימול, יכוון פסוק זה: "תַּנְנִי ה' פִּי אֲמַלְל אֲנִי", שאני נימול, אומלל, לשון כריתה, כמו "ימולל ויבש", והוא לשון מילה, וגם יכוון כל אדם על צרותיו בעת בכי הנימול מיסורי המילה, שקול זה עולה בלי מונע מכל קליפה, ותיכלל גם תפילתו.

ועל כך נאמר (להלן, פסוק ט): "כי שמע ה' קול בכיי", כלומר: בכי הילד הנימול, "שמע ה' תחינתי ה' תפילתי יקח" (להלן פסוק י), והוא עצה נפלאה, עד כאן לשונו. ומשום כך קבעו ברכת "רפאנו בשמיני", כדי לעורר רחמים ורפואה בזכות המילה שניתנה בשמיני. ולכן אנו חותמים "ברוך אתה ה' רופא חולי עמו ישראל", מה שאין כן באומות העולם שאין בידם מצות מילה.

כמוצא שלל רב "תהלים"

אֲמַרִי הַאֲזִינָה ה' בִּינָה תִּגִּיגִי. הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שׁוֹעֵי מִלְכֵי וְאִלּוּקֵי כִּי אֶלֶיךָ אֲתַפְּלֵל. ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע קוֹלִי בִּקֵּר אֶעֱרָךְ לָךְ וְאַצְפָּה (ה, ב, ג, ד)

החסיד יעב"ץ (פירושו על תהלים), למד מפסוקים אלו חמשה תנאים בענין קבלת תפילותיו של אדם, וז"ל: המתפלל צריך ה' תנאים כדי שתתקבל תפילותיו: הא', שישמיע לאוזניו מה שיוציא מפיו. הב', שיכוין ליבו אל כל היוצא מפיו. הג', דברי תפילה, שיהיו הגונים. הד', שיבקש בעת רצון. הה', שיהיה בטוח בחסדו יתברך, כי כפי מעלת הבטחון תהיה ההצלחה.

וממשיך היעב"ץ: ואמר דוד, כולוהו איתנהו בי: כנגד הא' אמר: "אֲמַרִי הַאֲזִינָה", כי אני משמיע לאוזני תקשיב אזנך. כנגד הב' אמר: "בִּינָה תִּגִּיגִי". כנגד הג' אמר: "הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שׁוֹעֵי", כי הקול משמעות תפילתנו כטעם (שמות טו, כו) "אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך". "מלכי ואלוקי", אין לי מלך אלא אתה. ולמי אשווע? רק אליך, כי אליך התפלל, לעולם התפללתי אליך, בין בשלוותי ובין בצרותי, וכתיב (תהלים קמה): "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת", וכי יש מי שיקרא הא-ל יתברך בכזב? אבל היא ע"ד (ירושלמי תענית פ"ג): אוקיר לאסיא עד דלא תצטרך ליה.

כי המתפלל בעת צרתו לבד, עליו הכתוב אומר: "ובעת רעתם יאמרו קומה והושיענו". (ירמיה ב). כנגד הד' אמר: "ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע קוֹלִי", וכתיב (תהלים יב): "חסד א-ל כל היום". כנגד הה' אמר: "בִּקֵּר אֶעֱרָךְ לָךְ וְאַצְפָּה", יהיו עיני צופות אל ישועתך.

נפש שמשון "תהלים" מאת הרב פינקוס זצ"ל

בטחון, תנאי בקבלת התפילה

אחד מהתנאים לקבלת התפילה, חידש היעב"ץ הוא: שיהיה בטוח בחסדו יתברך, כי כפי מעלת הבטחון תהיה ההצלחה. אנו רגילים לחשוב שישנה סוגיא של תפילה וישנה סוגיא של בטחון.

בא היעב"ץ ולימדנו שהבטחון והשמחה של האדם בתפילתו, הם תנאי בשלימות התפילה ובקבלתה ע"י השי"ת. ואף שאמרו חז"ל (ברכות לב): כל המאריך בתפילתו ומעיין בה, סוף בא לידי כאב לב, ופירש"י: ומעיין בא, מצפה שתעשה בקשתו על ידי הארכתו, סוף שאינה נעשית ונמצאת תוחלת ממושכת חנם, והיא כאב לב כשאדם מצפה ואין תאוותו באה, היינו כשהוא בוטח שיקבל בזכות תפילתו, כביכול הקב"ה אומר לו: אם

חנני ה' פי אמלל אני רפאני ה' פי נבהלו עצמי. ונפשי נבהלה מאד (ו, ג, ד)

קשה כל זה היתור כי אומלל אני, וגם כי נבהלו עצמי, וגם נפשי נבהלה מאד, דתו למה לי. וגם קשה דמה צריך לתת טעם לחליו ודי באומרו רפאני ה' ותו לא, יען דכשהוא מבקש הרפואה ודאי שהוא חולה וצריך רפואה, וגם תיבת מאוד היא מיותרת. ואפשר לפרש בהקדם מ"ש הרב ישמח משה ז"ל בשם הזוהר הקדוש וז"ל: א"ר כיון דאמר רפאני מהו וארפא אלא ודאי כל אסותא דעלמא בידא דקב"ה אינון אבל אית מנהון על ידי דשליחא, ואינון דאתמסרו בידא דשליחא אסותא אינון אבל לזמנין מתהדרין, אבל אינון דקב"ה מסי ולא מתהדרין לעלמין עכ"ל.

ובזה יבואר חנני ה' וכו' רפאני ה' כי נבהלו עצמו וכו' ירצה שדוד המלך ע"ה היה מתחנן לה' שירפא אותו מחליו, והריפוי יהיה על ידו יתברך, וזהו רפאני ה', ונותן טעם כי נבהלו עצמי ואינני יכול לסבול עוד יסורין ולזה מבקש שה' ירפאהו ולא על ידי שליח, כי על ידי שליח אז היסורים מתהדרין ואין אני יכול לסבול עוד יסורין, כי אומלל אני וכבר נבהלו עצמי, וגם ונפשי נבהלה מאוד.

ובזה אתי שפיר שחזר בקשתו ג' פעמים ולא די לו באחת כדי להודיע שהוא שטוף בחולי עד שנבהלו עצמיו ודחוק הוא מאוד לרפואה, ובוזה אתי שפיר גם כן תיבת מאוד.

ספר שם משמעון על "תהלים"

**כשלא מפחדים מהמות, איך יפחדו מעונשי הגהינום?
פי אין בַּמָּוֶת זִכְרָךְ בְּשָׂאוֹל מִי יוֹדֶה לָךְ (ו, י)**

בפירשו לתהלים "משפט צדק", הביא הגאון רבי משה מזאלשין ביאור נפלא בשם הראשונים: לכאורה יש לתמוה: למה אין בני האדם יראים מה', הלא רואים ויודעים את המובא על העונשים המרים בגהינום, המובאים בגמרא ומדרשים ובפרט בזוהר הקדוש ושאר ספרים הקדושים?

אך יש לומר, שמא שאינם רואים בעיניהם אלא רק מפי השמועה, אינו נכנס באוזניהם וקל וחומר הוא: ומה המוות, לא עלינו, אותו הם רואים בעיניהם אין יראים ממנו, כל שכן הגהנום שאינו נראה. זו כוונת הכתוב: אם "בַּמָּוֶת זִכְרָךְ", אם המוות, אותו הם רואים בעיניהם, אינו גורם להם לזכור את ה', איך יראו מהשואל והגהינום, שאינו נראה לעיני בן אנוש.

כמוצא שלל רב "תהלים"

הלכה: הפסק עמוד או קיר, חדר וכדו' בין הכהנים לציבור.

כתב השו"ע (סימן קכח סכ"ד): עם שאחורי הכהנים אינם בכלל הברכה, אבל מלפניהם ובצידיהם אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת. ויצדדו הציבור פניהם אל מול הכהנים כדי שיהיה פנים כנגד פנים (ביה"ל ד"ה אבל). ובפסקי תשובות (אות נו) כתב: ואצל גדולי ישראל מצינו שלא הסתפקו בעמידה מן הצד ובצדדת הפנים לעבר הכהנים, אלא עקרו ממקומם ועמדו מכוון נגד הכהנים ממש, ולכן נכון כשיש הרבה כהנים שיתפזרו לאורך כל כותל המזרח, כדי שיזכו יותר מתפללים להיות מכוונים נגד הכהנים ממש. ועפ"י האמור נלמד עוד שאם כי "מחיצה של ברזל אינה מפסקת", מ"מ כשאפשר יש לעמוד נגד הכהנים בלי הפסק של עמוד או קיר וכדו'.

פסקי תשובות חלק ב'

פתגם: מה שאנו עצמנו, זה מתנה מהבורא, ומה שאנו עושים עם עצמנו, זה מתנתנו לבורא.

ספר "שמחלה"

חקירה: שבת

מצוה נפרדת על כל שבת, או מצוה אחד כללית על כל השבתות.

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: גאולה לעולם

שאלו לחריף אחד: מפני מה נוהגים הדרשנים לסיים כל הדרשה בפסוק "ובא לציון גואל"? השיב הלה: שני טעמים בדבר: ראשית, משום שבדרשתו אומר הדרשן דברים של אחרים לא בשם אומרים ומרחיק את הגאולה, לכן דין הוא שיסיים בתפילה "ובא לציון גואל". שנית עצם סיומה של הדרשה יש בה משום גאולה לעולם.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קמו)

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים, ויקטור חי בן יקוטה. לעילוי נשמת: גיינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr